

Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης Ζητήματα Κοινωνικών Ανιστήτων.

→ Από τα 3 θέματα → λύνω τα 2 θέματα. (περί κοινωνικοποίησης ή πολιτισμικά, κοιν. κεφάλαιο Μπαρτλε.)

Αποσχολοποίηση (Deschooling)

Ο Illich παραδέχεται ότι στις περισθ. περιπτώσεις η απόκτηση γνώσης γίνεται τυχαία και πως αιώμα και η πιο στοχευμένη κείνηση δεν είναι προϊόν προγραμματισμένης διδασκαλίας.

Για παράδειγμα τα παιδιά μαθαίνουν τη μητρική τους γλώσσα με τυχαίο τρόπο, αν και πιο χρήσιμα αν οι γονείς τα προσέχουν.

Τη δεύτερη γλώσσα πολλοί τη μαθαίνουν κατω από περιεργές συνθήκες: ταξιδεύοντας, ή πηγαίνοντας να μείνουν σε μια άλλη χώρα.

Αιώμα και το διαβάσμα βιβλίων, δεν είναι αποτελ. σχολικής γνώσης. Πολλοί άνθρωποι που τους αρέσει το διαβάσμα.

++ νομίζουν ότι το έμαθαν στο σχολείο, αλλά αναθεωρούν την άποψή τους αυτή αν τους προμαλέσει να σκεφτούν. Έτσι σε πολλές περιπτώσεις η κείνηση έρχεται σαν συνακόλουθο μιας άλλης δραστηριότητας που μπορεί να είναι η δουλειά ή η ψυχαγωγία.

Η αποθεσμοποίηση των αξιών.

Οι κοινωνίες καταλήγουν να παχιδωνονται από τους θεσμούς.

Εμφανίζεται τώωση της αξίας με τον θεσμό (τα σχολεία με την εκπαίδευση, τα νοσοκομεία με την υγεία, τα ιδιωτικά αυτοκίνητα με την επικοινωνία)

Οι θεσμοί λειτουργούν εναντίον σε όα υποστηρίξουν πως εξασφαλίζουν.

Το σχολείο (ορισμός - λειτουργία)

Το σχολείο είναι μια διαδικασία που αναφέρεται σε ορισμένη ηλικία, σχετίζεται με τον δάσκαλο και απαιτεί πλήρη παρακολούθηση στο πλαίσιο ενός υποχρεωτικού κύκλου σπουδών.

Το σχολείο είναι η ιεραρχημένη μίση σε μια κοινωνία, στραμμένη στην προδεδειγμένη κατανάλωση υπηρεσιών που συνεχώς γίνονται λιγότερο συγκεκριμένες και περισσότερο ακριβές.

Το σχολείο αποτελεί θεσμό που στηρίζεται στο αξίωμα ότι τα παιδιά εξ ορισμού είναι μαθητές και ότι η μάθηση είναι αποτέλεσμα της διδασκαλίας.

Τα παιδιά ανήκουν στο σχολείο

-//- μαθαίνουν -//-

-//- και διδάσκονται μόνο στο σχολείο

Το σχολείο εξυπηρετεί το μύθο της ισότητας

Ο ρόλος του δασκάλου στο σχολείο

Ο Δάσκαλος-φύλακας περιβάλλεται με ιερατικό μανδύα, επιβλέπει την τήρηση των κανόνων, εποπτεύει την τάξη και οδηγεί τους μαθητές μέσα από έναν τελετουργικό λαβύρινθο στην απόκτηση της γνώσης

Ο Δάσκαλος-κέρηνας αντιμαρτυρά τους γονείς, το θεό, ή το κράτος. Είναι αυτός που καθοδηγεί το μαθητή στο τι είναι σωστό ή λάθος, τι είναι καλό ή κακό και τι είναι ηθικό ή ανήθικο

Ο Δάσκαλος-θεραπευτής έρευνα την προσωπική ζωή του μαθητή και τον υποβοηθάει να ~~αναπτύξει~~ αναπτύξει τις όψεις της προσωπικότητάς του και να ωριμάσει.

Η καταίχηση του σχολείου

- Το σχολείο έχει αποξενώσει τον άνθρωπο από τη μάθησή του.
- Το σχολείο είναι αυταρχικό και άκαμπτο και παραχει κομφορμισμό.
- Το σχολείο κάνει διακρίσεις ενάντια στους φτωχούς και απαλλάσει τους προνομιούχους.
- Το δικαίωμα του ανθρώπου να ασκήσει την ικανότητά του στην μάθηση και στην διδασκαλία έχει καταχραστεί από τους εφουσιοδοτημένους εκπαιδευτικούς.

Τα σχολεία δημιουργούν δουλειές για δασκάλους και στη συνέχεια εξυπηρετούν τους σκοπούς των δασκάλων.

Η μάθηση δεν είναι στο μεγαλύτερο μέρος της αποτέλεσμα της διδασκαλίας, αλλά μια ανθρώπινη δραστηριότητα που δεν έχει την ανάγκη χειρισμού από τρίτους.

~~Τα σχολεία δημιουργούν δουλειές για δασκάλους και στη συνέχεια εξυπηρετούν τους σκοπούς των δασκάλων.~~

Η εκπαίδευση θεωρείται σαν αποτέλεσμα μιας θεσμικής διαδικασίας που ελέγχεται από τον εκπαιδευτικό (μέσα από μια σχέση προμηθευτή-καταναλωτή)

Η εκπαίδευση ερευνά συσπύρει επιστημονικές αποδείξεις που ενισχύουν την ανάγκη για περισσότερα εκπαιδευτικά προγράμματα και για την ακριβέστερη κατεύθυνσή τους των καταναλωτών.

Η ελευθερία έχει περιοριστεί σε μια επιλογή ανάμεσα σε βιομηχανοποιημένα προϊόντα ("Εκπαιδευτικά" και μη)

Ο "αυτοϊατρίσ" εκπαιδευτικός θεσμός (αρχές δεσώχοι)

Η αγχώη του παιδιού είναι ένα πολύ σοβαρό πρόβλημα, για να το εμπίστευει το κράτος εξολοκλήρου στα χέρια του σχολείου.

Ένας νέος θεσμός θα πρέπει: "να κάνει προστούς σε όλους, που θέλουν να μάθουν και σε οποιαδήποτε περίοδο της ζωής τους, όλους τους διαθέσιμους πόρους.

- να δίνει τη δυνατότητα σε όλους που θέλουν να μεγαλώσουν αυτά που ζέρουν, να συναντούν εκείνους που αντίστωχα θέλουν να μάθουν.

Παρέχει την δυνατότητα σε όλους που θέλουν και επιθυμούν να ανακοινώσουν κάτι να το κάνουν.

Η αυτο-υποκινώμενη μάθηση

Η μάθηση είναι μια ανθρώπινη δραστηριότητα που δεν έχει την ανάγκη χειρισμού από τρίτους.

Η μάθηση είναι το αποτέλεσμα της ανεμπόδιστης συμμετοχής του ατόμου σε μια συστασική δραστηριότητα.

Η διερρευτική, εφευρετική και δημιουργική προσωπική δράση, έχει μεγαλύτερη αξία από την κατασμετή των αντικειμένων και το χειρισμό των ανθρώπων.

Βασικά χαρακτηριστικά του νεοφιλελευθερισμού στην εκπαίδευση

• Αλλαγή του τρόπου χρηματοδότησης των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (συνδωση με τα αποτελέσματα και τις επιδόσεις των μαθητών).

• Ισχή και όχι διασφαλισμένη ή κρατική χρηματοδότηση

• συμμετοχή της οικογένειας στον προϋπολογισμό του σχολείου

• ρητή εφαρμογή της επιχειρησιακής πρακτικής του cost/benefits

• "ελεύθερη" ή επιλογή σχολείου

Εφαρμόζεται το «Κοινωνικό Εκπαίδευσης»

Οι υποστηρικτές της επιλογής σχολείου
θεωρούν ότι αυτή θα επιτρέψει:

- Δημιουργία "φαντασικών κοινοτήτων" που έχουν χαθεί (Κοινότητες με αξίες την παιδαρχία, την αριστεία, την εθνική ομοιογένεια, την αναδείξη της παραδόσης).
- Ταξική απόδραση

Επιλογή σχολείου και κοινωνικές τάξεις

- Κατά κανόνα απασχολεί τα μεσοία στρώματα. αφού τα παραδοσιακά ανώτερα στρώματα απευθύνονται εφ' αρχής σε μεγάλα ιδιωτικά σχολεία.

Παρέχει τη δυνατότητα φοίτησης σε σχολεία χωρίς μετανοσίες ή "ειδίκες" κατηγορίες μαθητικού πληθυσμού (ρομα, α.μ.ε.α) κλπ.

Τα μεσοία στρώματα δεν είναι υποχρεωμένα να πληρύνουν μέσω φόρων, την εκπαίδευση των "κακών μαθητών" και των "κακών σχολείων".

Το ιδεολόγημα της "ελεύθερης" επιλογής σχολείου.

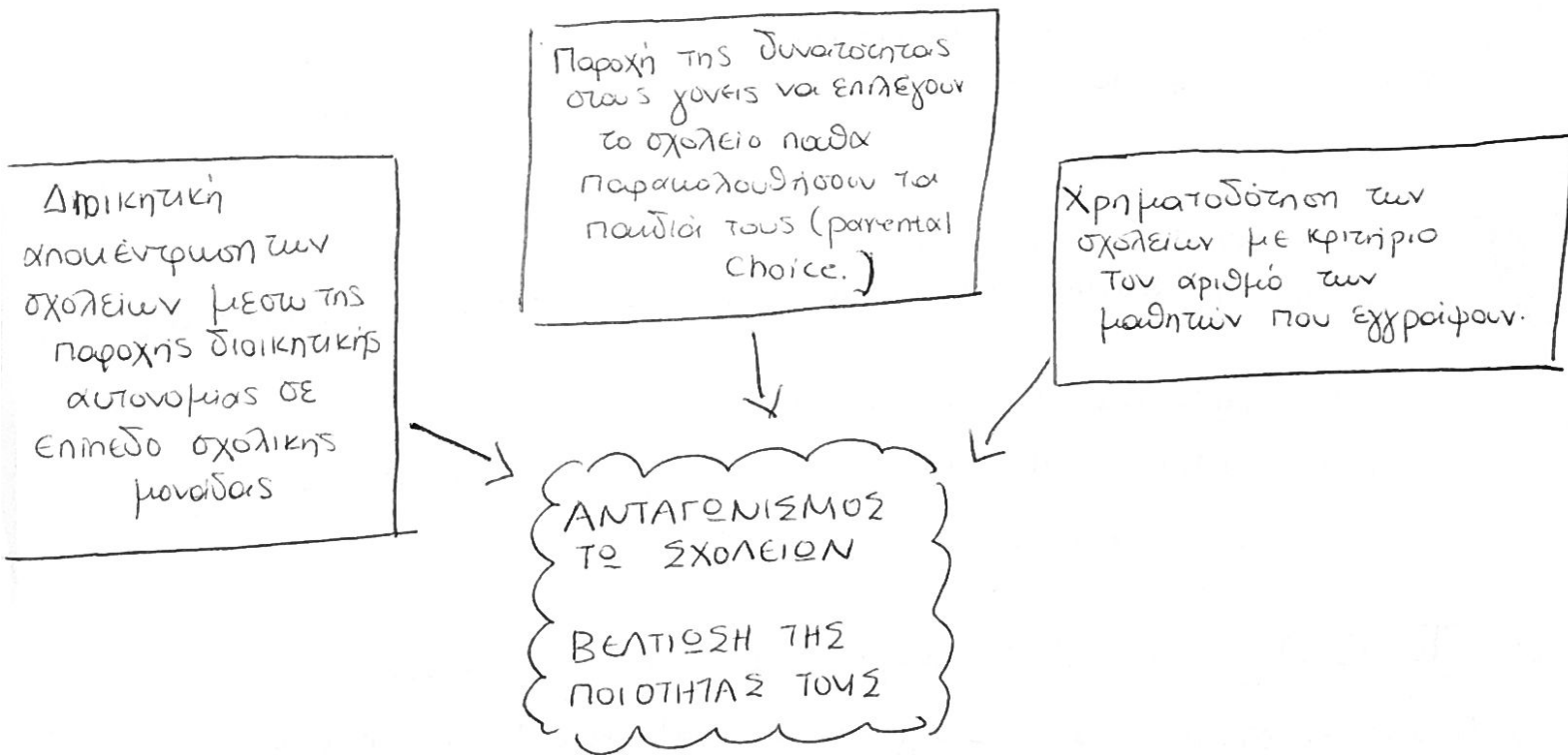
- Η επιλογή σχολείου από τους γονείς (parental choice) αποτέλεσε και συνεχίζει να αποτελεί το βασικό εργαλείο για τη μετατροπή του σχολείου από δημόσιο και καθολικό αγαθό σε υπηρεσία που υπόκειται εφ' ολοκλήρου στην ηγεμονία της αγοράς

- Έρευνες από την σκοπιά της αποτελεσματικότητας του σχολείου έχουν δείξει ότι οι επιδόσεις των μαθητών που μετακινήθηκαν από το σχολείο της γειτονιάς τους δεν βελτιώθηκαν θεαματικά.

• Έρευνες από την σκοπιά της Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης έχουν δείξει ότι ακόμη και μετά την αλλαγή του σχολικού περιβάλλοντος το μορφωτικό κεφάλαιο της οικογένειας παραμένει ο ισχυρότερος επηρεαστικός παράγοντας της επίδοσης του μαθητή.

• Ορισμένες έρευνες όμως είχαν και ένα απροσδόκητο εύρημα που σχηματικά αποκλήθηκε από τους ερευνητές ορισμένοι από τους μαθητές που κατόχνηταν από τα λαϊκά στρώματα και ήταν αριστοί στα σχολεία της γειτονιάς τους, έχασαν τα πριτεια στα σχολεία που μετακινήθηκαν. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την πτώση της αυτοεκτίμησής τους και τη δραματική μείωση της επίδοσής τους.

Βασικές συνιστώσες του νεοφιλελευθερισμού στην εκπαιδευτική πολιτική.

Πολιτικές προεπιτάξεις

• Η κοινωνία των πολιτών μετατρέπεται σε κοινωνία καταναλωτών
Ο κόσμος εμφανίζεται σαν ένα αχανές supermarket.

• Η διεκδίκηση για περισσότερο και καλύτερο κράτος πρόνοιας
μετατρέπεται σε καταναλωτική επιλογή.

• Η δύναμη της επιλογής του καταναλωτή αντικαθιστά τη λειτουργία των
συνδικάτων, του κράτους, των πολιτικών κομμάτων και γενικότερα της
ποιότητας παρεμβάσεων και κοινωνικών αχώνες.

Συνέπειες από την εφαρμογή του Voucher

- Πώληση των σχολείων σε "καλοί" και "κακοί".
- Νοσηρός ανταγωνισμός μεταξύ των σχολείων στη βάση της δυσφήμισης
με κίνητρο την προσέλευση και εγγραφή μαθητών.
- Τα "καλοί" σχολεία απέβαλλαν ευκολότερα τους "κακούς" μαθητές
οι οποίοι κηρύσσονται "ανεπιθύμητοι" στο ανταγωνιστικό περιβάλλον.
- Χαρακτηριστικά γνωρίσματα όπως: δυσλεξία, μαθησιακές δυσκολίες,
προβληματική συμπεριφορά, διάσπαση προσοχής, κενά γνωστολογικού
περιεχομένου, προβληματικό οικογενειακό περιβάλλον κλπ.
έφτασαν να αποτελούν ανυπερβλήτα κοινωνικά σήματα
που να μην γίνονται άνευτα στο ανταγωνιστικό σχολείο.

Αποτέλεσμα:

Αντί οι γονείς να επιλέγουν σχολείο ...

(όπως θεωρητικά τουλάχιστον ήταν το επιδιωκόμενο στη βάση του
νέοφιλελεύθερου ιδεολογήματος)

... τα σχολεία άρχισαν να επιλέγουν γονείς.

Παρόλα αυτά, η εφαρμογή της πολιτικής των vouchers
μας θέτει απέναντι σε νέους προβληματισμούς

- Η επιλογή σχολείου δεν μπορεί να ταυτιστεί με την επιλογή του καταναλωτικού αγαθού στο super market
- Η ποιότητα της εκπαίδευσης δεν είναι εύκολα και άμεσα ανιληπτή (μορφωτικό κεφάλαιο μαθητή, κουλτούρα εκπαιδευτικής μονάδας, ρόλος διευθυντή, συλλογος διδασκόντων κλπ. συντηρούν στο τελικό αποτέλεσμα.)
- frog pond effect (το φαινόμενο οι καλοί μαθητές σε κακά σχολεία, να γίνονται οι κακοί μαθητές των καλών σχολείων.)

Το «εκπαιδευτικό κουπόνι» ή αλλιώς

money follow choices...

«Εισαγάγαμε την ανοικτή εγγραφή, η οποία επέτρεψε στα δημοφιλή σχολεία να αναπτυχθούν. Η ανοικτή εγγραφή διεύρυνε τις επιλογές των γονιών και εμπόδισε τις τοπικές αρχές να θέτουν όρια στην ανάπτυξη των καλών σχολείων προκειμένου να κρατήσουν αποτυχημένα σχολεία ανοικτά. Ουσιώδες στοιχείο της μεταρρύθμισής μας ήταν η χρηματοδότηση του σχολείου ανά μαθητή, δηλαδή τα χρήματα που διέθετε το κράτος σε κάθε μαθητή τον ακολουθούσαν όποιο σχολείο και αν επέλεγε να παρακολουθήσει. Με αυτό τον τρόπο, οι γονείς ψήφισαν ανάλογα με το σχολείο που επέλεγαν για το ποιο σχολείο είναι καλό. Το καλό σχολείο κέρδιζε μαθητές. Το κακό σχολείο θα έπρεπε ή να βελτιωθεί ή να κλείσει. Έτσι, προχωρήσαμε σε μια δημόσια μορφή εκπαιδευτικού κουπονιού»